

Mars 2010

Nyheter i årsredovisningslagen

Inför första delårsrapporten 2010 och framåt finns det ett antal nyheter i årsredovisningslagen, ÅRL, som är bra att känna till. Nyheterna berör främst utökade möjligheter till verkligt värde värdering, lagstadgat krav på bolagsstyrningsrapport samt utökade upplysningskrav i årsredovisningen. Ändringarna kommer att påverka såväl koncernredovisningen som redovisning i juridisk person både i noterade och icke noterade företag. I denna artikel presenteras en sammanfattning av de väsentligaste nyheterna.

Utökade möjligheter att värdera till verkligt värde – men hur tolka reglerna?

Årsredovisningslagen har sedan 1 januari 2004 tillåtit värdering till verkligt värde av derivatinstrument och andra finansiella instrument för samtliga företag. Dock har vissa finansiella instrument varit undantagna i enlighet med ÅRL 4:14b. En förändring i ÅRL möjliggör dock värdering till verkligt värde även på vissa tidigare undantagna finansiella instrument under vissa förutsättningar. Denna möjlighet gäller enbart för företag som ingår i en koncern där moderbolaget upprättar sin koncernredovisning i enlighet med den så kallade IAS-förordningen, vilket innebär att koncernredovisningen följer IFRS såsom de antagits av Europeiska Kommissionen. Det är alltså möjligt för såväl moderföretag som för dotterföretag som ingår i en koncern där koncernredovisningen upprättas i enlighet med IFRS att tillämpa de nya bestämmelserna i *juridisk person*. Övriga företag påverkas inte av nämnda ändring utan för dessa kvarstår fortfarande undantagen i ÅRL 4:14b på samma sätt som tidigare, det vill säga utan möjlighet att tillämpa fair value option och utan möjlighet att värdera aktier i dotter-/intresseföretag och joint ventures till verkliga värden.

Kan påverka bolag som ingår i en koncern som upprättar koncernredovisning enligt IFRS

De förutsättningar som gäller för att den utökade möjligheten av värdering till verkligt värde ska kunna tillämpas för bolag ingående i en "IFRS-koncern" är att det är förenligt att värdera dessa finansiella instrument i enlighet med någon antagen IFRS samt att upplysningar om värderingen lämnas i enlighet med dessa standarder.

Ändringen medför främst att

- andelar i dotterföretag och intresseföretag får värderas till verkligt värde med tillämpning av IAS 39 vilket överensstämmer med reglerna i IAS 27 Koncernredovisning och separata finansiella rapporter
- avtal om villkorad ersättning i samband med förvärv och samgående, så kallad tilläggsköpeskilling, får värderas till verkligt värde.
- s.k. fair value option får tillämpas på finansiella instrument i den utsträckning IAS 39 Finansiella instrument: Redovisnings och värdering tillåter det. IAS 39 ställer dock upp vissa villkor som måste vara uppfyllda.

Noteras bör dock att vissa finansiella instrument fortfarande inte får värderas till verkligt värde eftersom det inte tillåts inom ramen för IFRS.

Tillämpningsproblem på grund av otydlig lagstiftning

Det finns dock vissa oklarheter med denna ändring i ÅRL på grund av otydlig lagstiftning. Enligt tidigare bestämmelser om värdering av finansiella instrument till verkligt värde krävs det att alla finansiella instrument värderas enligt samma princip. Detta innebär att om övergång har skett till verkligt värde värdering ska samtliga instrument, där möjlighet ges, värderas till verkligt värde. Det är dock oklart om detta krav på enhetlig värderingsprincip för alla finansiella instrument även gäller den utvidgade möjligheten till verkligt värde värdering. En fråga som uppstår är bland annat om vi tidigare tillämpat värdering till verkligt värde måste vi nu även ta samtliga tidigare undantagna instrument till verkligt värde eller ska det ses som en valmöjlighet? Vår bedömning är att detta utgör en tillkommande valmöjlighet. Detta under förutsättning att alla andra finansiella instrument, som inte tidigare varit undantagna, värderas till verkligt värde.

En annan frågeställning är om valet kan göras separat för andelar i dotterföretag respektive andelar i intresseföretag? Enligt vår tolkning görs separata val för andelar i dotterföretag respektive intresseföretag. En följdfråga blir då om vi inom gruppen andelar i intresseföretag kan

tillämpa olika värderingsprinciper på olika kategorier av intresseföretag? Noteras bör att IAS 27 p. 39 kräver att intresseföretag som i koncernredovisningen redovisas enligt IAS 39 också måste redovisas enligt IAS 39 i moderbolaget. Det senare anser vi är ett argument för att anskaffningsvärde metod kan väljas för intresseföretag utom för den speciella grupp av intressebolag i bl.a. venture capitalverksamhet som redovisas enligt IAS 39 i koncernredovisningen. I detta fall har man två så skilda kategorier av intresseföretag att två värderingsmetoder bör få tillämpas även i moderbolaget.

Men är det då också tillåtet att redovisa vissa dotterbolagsinnehav till verkligt värde och vissa andra dotterbolagsinnehav till anskaffningsvärde? IAS 27 kräver att alla kategorier av innehav redovisas enligt samma princip. Enligt vår tolkning är det svårare att argumentera för att aktier i dotterbolag skulle tillhöra olika kategorier och därmed ska samma princip tillämpas på samtliga dotterföretagsinnehav. Sammanfattningsvis finns det alltså utestående frågetecken kring kravet på enhetlig värderingsprincip på samtliga finansiella instrument. Denna oklarhet gäller även upplysningskraven kopplat till finansiella instrument.

KPMG driver för närvarande frågan via FAR SRS tillsammans med Rådet för finansiell rapportering samt för en dialog med Justitiedepartementet. Vi återkommer i senare FR News om våra tolkningar ovan mot förmodan skulle ifrågasättas. Slutligen kan tilläggas att syftet med ändringen i ÅRL är att möjliggöra en tillämpning av IAS 39 i juridisk person och därför är våra tolkningar ovan baserade på bestämmelser i IAS 39 och övriga aktuella standarder.

Om bestämmelserna om värdering till verkligt värde tillämpas är det även viktigt att tänka på eventuella skattekonsekvenser av denna värderingsmetod.

Om ett företag *inte* väljer att tillämpa bestämmelserna om värdering till verkligt värde på sina finansiella instrument ska de allmänna värderingsreglerna tillämpas för anläggnings- respektive omsättnings-

tillgångar med utgångspunkt i anskaffningsvärde metoden.

Har trätt ikraft för tillämpning redan 1 januari 2010

För företag med kalenderår som räkenskapsår kan bestämmelserna tillämpas första gången i delårsrapporten för första kvartalet 2010. I delårsrapporten innebär detta byte av redovisningsprincip med krav på omräkning av jämförelseinformation.

Bolagsstyrningsrapport

Från och med räkenskapsår som inleds efter 28 februari 2009, vilket för kalenderårsföretag innebär räkenskapsåret 2010 innebär ändringar i ÅRL ett lagstadgat krav på bolagsstyrningsrapport. Kravet på bolagsstyrningsrapport gäller för de företag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad¹.

Bolagsstyrningsrapporten ska utgöra en del av förvaltningsberättelsen eller en från årsredovisningen skild bolagsstyrningsrapport. ÅRL ställer även upp krav på vad bolagsstyrningsrapporten ska innehålla samt krav på att rapporten ska revideras oavsett var den placeras. Ändringen av ÅRL har även medfört ändringar i Svensk kod för bolagsstyrning.

Ytterligare krav på upplysningar gäller att företag ska lämna upplysningar om de viktigaste inslagen i koncernens system för intern kontroll och riskhantering i samband med upprättande av koncernredovisning.

Nya upplysningskrav i årsredovisningen 2010

I ÅRL har det införts ett nytt upplysningskrav som innebär att om ett företag har s.k. *ekonomiska arrangemang* som inte redovisas i balansräkningen och riskerna eller fördelarna med arrangemangen är väsentliga ska vissa upplysningar lämnas om dessa arrangemang. Syftet är att säkerställa att tillräckliga upplysningar lämnas om bland annat s.k. "off balance sheet financing" Exempel på ekonomiska arrangemang kan vara att ett företag finansierar sin verksamhet genom att ta upp lån i en närstående juridisk person

via ett s.k. specialföretag. Om detta specialföretag inte konsolideras in ska upplysningar enligt denna ändring lämnas. Ytterligare exempel kan vara förekomsten av factoring, avtal om risk- och vinstdelning, förekomsten av konsignationslager, leasingverksamhet samt outsourcing och liknande.

Ändringen i ÅRL får ingen effekt i koncernredovisningen för de företag som följer IFRS eftersom dessa upplysningskrav redan fångas upp inom ramen för IFRS. Däremot gäller kravet för juridiska personer samt koncernredovisningen i de fall IFRS inte tillämpas.

I ÅRL har även införts utökade upplysningskrav avseende *närstående transaktioner* som skett på andra än marknadsmässiga villkor. Dessa upplysningskrav gäller i koncernredovisningen och juridisk person i de fall IAS 24 Upplysningar om närstående inte tillämpas och får därmed effekt i företags års- och koncernredovisning vars värdepapper inte är upptagna till handel på en reglerad marknad. Mindre företag, som inte är registrerade som publika, är undantagna från upplysningskravet.

Slutligen har upplysningskravet avseende revisionsarvode ändrats innebärande att kravet på upplysning om revisorns arvode har slopats för mindre företag och utökats till att behöva specificeras på fler poster än tidigare för de större företagen. Denna ändring redogjordes för i *Financial Reporting News Nr 4*, september 2009.



Författare:

Göran Arnell
goran.arnell@kpmg.se
Tel: 723 96 51



Pernilla Lundqvist
pernilla.lundqvist@kpmg.se
Tel: 031-61 48 54

Informationen i detta material tillhandhålls av KPMG i Sverige endast i syfte att erbjuda våra kunder allmän information och kan inte ersätta professionell rådgivning i enskilda ärenden. Kontakta någon av våra revisorer eller specialister för professionell rådgivning i varje specifikt fall.

© 2010 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

¹ Med en reglerad marknad avses för närvarande Nasdaq OMX samt Nordic Growth Market NGM AB